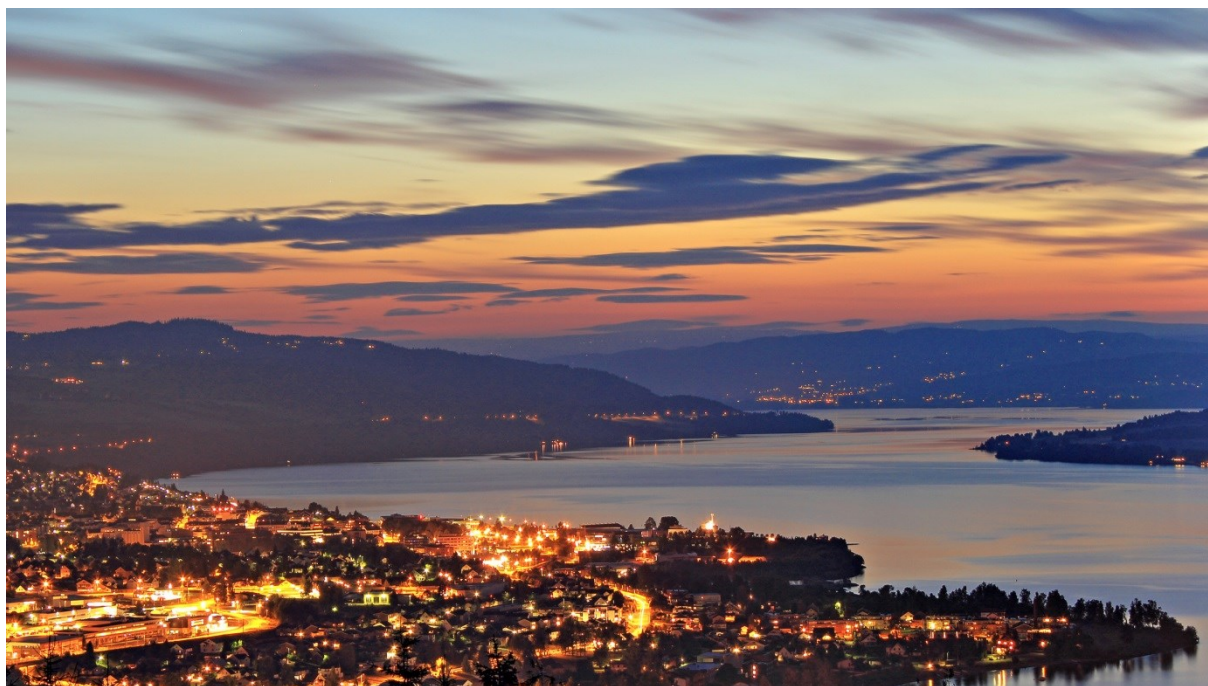

BUDSJETT FOR 2018
ØKONOMIPLAN FOR ÅRENE 2018 – 2021

Gjøvik kommunestyre

PRIORITERINGER OG VEIVALG FOR PERIODEN 2018 – 2021

Samarbeidspartiens 3. økonomiplan, 10. november 2017

INNLEDNING

Våre budsjettforslag bygger på den politiske samarbeidsavtalen som ble inngått høsten 2015 mellom våre 4 partier for inneværende kommunestyreperiode. Avtalen medfører en dreining av politikken mot venstre og en mer aktiv grønn politikk. Vi startet opp med dette arbeidet i 2016 med viktige prioriteringen innenfor miljøpolitikken og styrking av det kommunale tjenestetilbudet i vårt første budsjettframlegg for årene 2016 - 2019. De påfølgende forslag til budsjett og handlingsplaner er en videreføring av disse prioriteringene.

Den økonomiske situasjonen for Gjøvik kommune vurderes fortsatt som anstrengt når det gjelder driften på de ulike tjenesteområdene.

Det er økende behov for tjenester og dermed ytterligere driftsmidler innenfor flere av våre tunge velferdssektorer, særlig innenfor sektorene for oppvekst og for helse- og omsorg. Dette er utdypet i rådmannens forslag til styringsdokument.

Statsbudsjettet for 2018 ga oss heller ikke noe nytt handlingsrom for å styrke driftsbudsjettene våre. Tvert i mot gir det oss økte utfordringer fordi

- Regjeringa la seg nederst i det angitte intervallet for økning i frie inntekter til kommunene.
- Ordningen med toppfinansiering av ressurskrevende brukere ble ytterligere svekket ved at innslagspunktet heves med 50 000 kroner utover lønns- og prisvekst.
- Endringene i systemet for rammeoverføringene til kommunene slår svært uheldig ut for Gjøvik, med netto utgiftsøkning per år på omkring 8 millioner kr

Det er også en betydelig økonomisk bekymring fra statsbudsjettet at den varslede bemanningsnormen i barnehagene vil ha store kostnadsøkende konsekvenser for vår kommune, med en beregnet driftsutgift for Gjøvik på 9,1 millioner kroner med utgangspunkt i driftsnivået for 2017. Det er ikke varslet noen statlig kompensasjon for dette. KS arbeider på vegne av alle kommuner med saken. Foreløpig har verken rådmannen og eller vi regnet inn anslåtte konsekvenser av dette på driftsbudsjettets utgiftsside.

Til tross for dette, mener vi det er grunnlag for å hevde at vi fortsatt har et visst handlingsrom i den kommunale økonomien i Gjøvik. Det skyldes god økonomistyring, at vi har en viss størrelse på vårt disposisjonsfond, fortsatt har et relativt moderat nivå på lånegjeld og at vi med stor sannsynlighet får et solid mindreforbruk når regnskapet for 2017 skal gjøres opp. Alt tyder også på at vi når målet for finansavkastning med god margin i forhold til budsjett og sannsynligvis kan øke vårt bufferfond ytterligere.

I sitt kommunebilde for 2017, sier fylkesmannen at «Gjøvik har økonomisk handlefrihet», men også at «for å opprettholde god balanse i løpende drift er det kontinuerlig behov for å vurdere om utgiftsnivået kan reduseres».

BUDSJETTPROFIL

1)

Vi mener at prioriteringene i rådmannens opprinnelige budsjettgrunnlag av 13. september 2017 er i riktig retning. Vi slutter oss til at følgende områder i budsjett og økonomiplan 2018-21 styrkes:

- Heldøgns botilbud
- Ressurskrevende tjenester
- Barnevern
- Tidlig innsats for barn
- Næringsutvikling

Vi slutter oss til de ulike kutt og effektiviseringstiltak i alle sektorer som rådmannen foreslo. Vi er særdeles fornøyde med at rådmannen ikke denne gangen gjentok forslag som har med strukturelle endringer som kommunestyret de siste årene har avvist – slik som endringer i antall omsorgsdistrikt og skolekretser.

Vi mener imidlertid at dette forslaget må justeres med endringer for det foreslåtte eiendomsskattenivået. Den vil ikke bli økt for 2018 og eventuelt svært moderat for 2019, av hensyn til husholdningenes samlede kostnader for kommunale avgifter. For 2020 og 2021 aksepterer vi å saldere økonomiplanen med høyere satser for eiendomsskatt, men dette blir mer en teoretisk øvelse for å gjøre opp en økonomiplan i balanse. Vi vet alle at når vi kommer til 2018 og 2019 må det flere ganger gjøres fornyede helhetlige vurderinger av nødvendige økonomiske grep i budsjettarbeidet. I den sammenhengen vil våre partier sørge for at belastningen med eiendomsskatten skal bli lavest mulig.

Videre ønsker vi i vårt alternative budsjettforslag å styrke satsingen innenfor både oppvekst, helse og omsorg og klima- og miljøområdet.

2)

Rådmannens reviderte foreslåtte budsjettgrunnlag av 1. november 2017 måtte fremmes på bakgrunn av store negative økonomiske konsekvenser i fremlagt statsbudsjett. Dette er nærmere og detaljert beskrevet fra rådmannens side. Utover rådmannens opprinnelige forslag måtte en nå finne løsning for ytterligere saldering for årene 2018-21 fra 14,3 millioner i 2018 og økende til 16.9 millioner i 2021.

3)

Vi slutter oss også til rådmannens hovedgrep for å få til dette, nemlig ved at ca halvparten av kuttbehovet dekkes ved bruk av fonds, herunder både flyktningefond og disposisjonsfond, mens ca halvparten dekkes inn med øvrige driftskutt.

Når det gjelder driftskutt, synes vi profilen er riktig når det foreslås driftsnedskjæringer der hvor en faktisk får nedgang i behovet grunnet endrede befolkningstall. Dette gjelder -innenfor barnehage og skole. Driftskuttene innenfor AFT (administrasjon, forvaltning og teknisk drift) angår i liten grad publikumstjenester og anses som akseptable.

Når det gjelder foreslåtte driftskutt innenfor sektoren HOV (helse, omsorg og velferd), vil vi imidlertid foreslå endringer. Vi ønsker å opprettholde rådmannens opprinnelige foreslåtte ressursøkning for økt avlastning for foreldre med særskilt krevende omsorgsoppgaver og delvis også opprettholde foreslått satsing med økt bemanning for heldøgnsstilbud på Haugtun.

FORSLAG TIL JUSTERINGER

Vi foreslår økte ressurser/finansieringsbehov for:

- 1) **Redusert eiendomsskatt** i forhold til rådmannens forslag. Vi foreslår uendret sats for 2018 – ingen økning og fortsatt 4,9 promille. En svært moderat økning for 2019 til 5,0 promille (ca 2 %). Som nevnt foran følger vi rådmannens forslag for 2020 og 2021 og viser til det vi sier foran.
- 2) Opprettelse av en **ny helsesøsterstilling** i ungdomsskolen. Behovet og begrunnelsene er godt kjent. Vi vil med tiltaket komme nærmere det som er anbefalt norm innenfor aldersgruppa.
- 3) Vi vil styrke bemanningen innenfor omsorgstjenesten med **en sykepleierstilling for nattjeneste** i Sentrum Omsorgsdistrikt og med **en stilling for styrking av heldøgntilbudet på Haugtun**.
- 4) Vi vil prioritere **økte ressurser til avlastning for foreldre** med krevende omsorgsoppgaver
- 5) Ny stilling for å styrke miljø- og klimasatsingen med fokus på utviklingen av mer «grønn næring»
- 6) Vi vil ha en øremerket ressurs for å få økt framdrift i arbeidet med strandsonenplan.
- 7) Vi vil styrke breddeidretten og aktivitetsmulighetene på Gjøvik stadion ved å avsette penger til oppstart av arbeid med ny kunstisbane fra 2018. Investeringen er anslått til 26 millioner kroner, hvorav 14 av dem kan dekkes med statlige spillemidler. Med momsrefusjon vil netto investeringskostnad bli på 6 millioner kr, og årlig belastning av driftsbudsjettet blir anslagsvis 350 000 kroner i forma av finanskostnader samt anslått økning i øvrige driftskostnader fra 2019 med 500 000 kroner.

Vi foreslår følgende inndekning/finansiering:

- 1) Bruk av disposisjonsfond/mindre inflasjonsjustering. For 2018 foreslår at hele inndekningen tas med bruk av disposisjonsfondet. Beløpet er 8 950 000 kroner og betyr at disposisjonsfondet reduseres fra 31 609 000 kroner til 22 659 000 kroner. For 2019 trengs det inndekning for 7 950 000 kroner, hvor vi foreslår å dekke 4 500 000 kroner fra lavere inflasjonsjustering og resten – 3 450 000 kroner - fra disposisjonsfondet. For de to siste årene har forslag om at inndekningen skjer ved marginalt mindre inflasjonsjustering.
- 2) En viss administrativ innsparing grunnet digitalisering og effektivisering for årene 2019 - 2021 med hhv 1 million, 2 millioner og 3 millioner kroner.
- 3) Innsparing ved å avvente økning med 1 av 2 foreslåtte stillinger til saksbehandling på tildelingskontoret. For å ville øke med ytterligere en stilling vil vi at det skal framlegges en sak som grundig belyser et slikt behov.

TIL HANDLINGSPLANEN

I forbindelse med handlingsplanen er det vanlig å fremme såkalte verbalforslag. Vi har i alt 4 slike forslag på disse sakene:

- Utrede flere heldøgnplasser i sentrum Omsorgsdistrikt i 2018
- At barnevernet prioriterer ressurser på tiltak framfor omsorgsoverdragelse
- Om kommunen er tjent med å etablere egeneid bilpark, service og verksted
- Vurdere å oppheve samordning av ektefelleinntektene ved beregning av egenandeler ved bistand i hjemmet

OPPSUMMERT FORSLAG

Forslag til endringer i budsjettet fra AP, MDG, R og SV

Endringer inntekt/utgift

Eiendomsskatt med satsene 4,9 / 5,0 / 5,9 / 6,75
Avvente økning med 1 saksbehandlere tildelingskontoret
Bruk av disposisjonsfond
Mindre avsetning til inflasjonsjustering
Moderat kutt administrasjon (digitalisering)

Handlingsrom

2018	2019	2020	2021
5300	5300	0	0
-600	-600	-600	-600
-8950	-3950	0	0
0	-4500	-2150	-1150
0	-1000	-2000	-3000
-4250	-4750	-4750	-4750

Handlingsrommet disponeres slik:

1 stilling helsesøster ungdomsskolen
1 stilling styrket bemanning nattjeneste i sentrum
1 stilling økt bemanning heldøgntilbud Haugtun
1 stilling styrket miljø- og klimasatsing/grønn næring
Strandsoneplanlegging
Økt avlastning for foreldre med krevende omsorgsoppgaver
Investering i kunstisanlegg Gjøvik stadion
Økte driftsutgifter for det nye kunstisanlegget

700	700	700	700
700	700	700	700
700	700	700	700
700	700	700	700
200	200	200	200
900	900	900	900
350	350	350	350
0	500	500	500
4250	4750	4750	4750

Arbeidermonumentet på Gamletorvet - viser byens arbeiderhistorie, begivenheter og utviklingstrekk som våre partier fører videre.